

ВІДІЙШОВ У ВІЧНІСТЬ СТАНІСЛАВ РЕП'ЯХ

29 червня цього року пішов із життя відомий український письменник, член редакційної ради «Сіверянського літопису» Станіслав Панасович Реп'ях.

Майбутній літератор народився 14 травня 1938 року в колишній гетьманській столиці Глухові Сумської області. Дитинство минуло в с. Макіївка Носівського району Чернігівської області, у родинному гнізді його батьків. Малий Станіслав був дитиною обдарованою й талановитою: грав на баяні, чудово співав, пробував віршувати. Марив військовою службою, захоплювався футболем, німецькою мовою, історією, багато читав.

Першими публікаціями майбутнього письменника були дописи в лосинівську районну газету «Ударний труд» (1956 року). А одне з оповідань С. Реп'яха перемогло в конкурсі, який названа газета оголосила для письменників-початківців.

Працював на громадських засадах баяністом Макіївського сільського клубу. У 1957 році в газеті «Деснянська правда» було опубліковано перші вірші С. Реп'яха. У цьому ж році юний літератор стає студентом філологічного факультету Вінницького державного педагогічного інституту ім. М. Островського. Закінчивши три курси стаціонару, перевівся на заочне відділення. Працював коректором обласної молодіжної газети, у Вінницькому будинку народної творчості – на посаді методиста з клубної роботи. Тут познайомився зі своєю майбутньою дружиною Тамарою Майданюк. Одружилися вони ще у Вінниці, студентами.

У 1960 році вірш С. Реп'яха «Картина» був опублікований у журналі «Жовтень». Це вже було всеукраїнське визнання молодого поета. Того ж року на сторінках газети «Ленінське плем'я» з переднім словом Євгена Гуцала з'являється перша добірка Станіславових поезій.

Улітку 1961 року Станіслав Панасович переїжджає у Чернігів і переходить на роботу до редакції обласної молодіжної газети «Комсомолец Чернігівщини». Писав статті, нариси, вивчав життя Чернігівської області. Передовсім його цікавили люди праці, які дбали про розквіт рідного краю. Його статті розкривали власну громадянську позицію щодо проявів будь-якої несправедливості, недбальства, безгосподарності, бездуховності. Серйозно займався й художньою творчістю.

Товаришував із такими чернігівськими письменниками, як Кузьма Журба, Дмитро Куровський, Вліій Москалець, Павло Сердюк, Микола Турківський, Микола Слав'ятинський. Через рік закінчив навчання, а ще через рік став літературним працівником редакції газети «Деснянська правда», де трудився понад 7 років.

1963 року вже як молодий поет звітував у Києві перед метрами. Відбулися незабутні зустрічі з Олесем Гончарем, Платоном Вороньком, згодом – з Павлом Тичиною.

1964 року виходить книга нарисів С. Реп'яха «Незвичайне відрядження» (спільно з В. Савченком), видавництво «Молодь». 1965 року у цьому ж видавництві вийшла перша збірка віршів «Твоїм іменем», а за нею – ще кілька збірок його творів. З'явилися й схвальні відгуки літературної критики. Микола Руденко написав, що Станіслав Реп'ях – «справжній поет», гаряче тиснув його руку Василь Стус. В. Ярець, поет і перекладач з Гомеля, зокрема, писав про С. Реп'яха:

«Закоханий у придеснянський край, у чернігівське Полісся, поет прагне невимушено, без надмірної риторики й мудрування спаяти відчуття й розуміння сьогодення з досвідом попередників, сполучаючи малюнки сучасності з глибокими шарами національної культури, з особливостями традицій предків, з їх вірою в невмирущість самого життя».

З березня 1970 р. – член Спілки письменників України. До Спілки письменників Станіслава рекомендували Євген Гуцало, Володимир П'янов, Олександр Підсуха.

У 1966 році у США вийшов двотомник поезії «шістдесятників» – «Шістдесят

поетів шістдесятих років». У першому томі Богдан Кравців у передмові говорив про перспективність і гостроту творів чернігівця, а в другому томі опублікував його вірші.

Станіслав Панасович Реп'ях – поет, прозаїк, публіцист, перекладач. Видав низку збірок поезій, нарисів, краєзнавчих творів, перекладних книг. Його перу належать збірки поетичних творів «Твоїм іменем» (1965), «Барви» (1967), «Листя» (1969), «Многокутник» (1972), «Творці добра» (1977), «Синівське» (1985), «Вербна дорога» (1990), «Добриня» (1990), «Чиїсь голоси у мені» (1991), документальні повісті «Глибока борозна» (1980), «Провісник сонця» (1990), «Тарасові сліди. Марево» (1992), книга «На ярмарок і з ярмарку» (2005) та інші. У 1996-1997 рр. видано двотомник творів письменника, який містить художні твори та переклади.

У різні часи увагу митця привертала образи видатних людей України – Григорія Сковороди, Тараса Шевченка, Івана Франка, Михайла Коцюбинського, Олександра Довженка, Павла Тичини...

Намагаючись осягнути вітчизняну історію, по-філософськи підійти до оцінки ролі окремої постаті в ній, автор висловлював своє небайдуже ставлення до подій і фактів, навколо яких і дотепер точаться дискусії («Перечитуючи Слово», «Відповідь Мономаха», «Коронація Анни Ярославни»).

Розмаїтим за тематикою віршам Станіслава Реп'яха властиві «органічність, доступність, зовнішня простота (хоч йому добре відомі форми світової поезики – він дає цікаві зразки сонета, терцини, верлібру), ясність змісту і повнота почуття» (В. Ярець). До цього треба додати, що вірші Станіслава Реп'яха напрочуд милозвучні. Не один композитор звертався до його творів, щоб покласти їх на музику, дати їм друге життя.

На вірші С. Реп'яха написано понад 100 пісень, які виконують професійні та самодіяльні артисти. Це такі відомі композитори, як Б. Буєвський, О. Білаш, О. Яковчук, М. Осадчий, О. Красотов, М. Збарацький, П. Зуб, С. Зажитко, С. Терлецький та багато інших. Пісні на вірші Станіслава Реп'яха виконували й виконують відомі українські співаки: М. Кондратюк, Р. Кириченко, А. Кудлай, В. Бокач, Т. Олійник та багато інших. Найпопулярнішою є пісня «Чураївна» на музику чернігівського композитора, заслуженого артиста України Миколи Збарацького, яка увійшла до репертуару народної артистки України Раїси Кириченко.

За його сценарієм у співавторстві з В. Фоменком «Укртелефільм» зняв документальну кінострічку «Люди і долі».

Як публіцист Станіслав Реп'ях у 2002- 2005 роках написав низку книг-життєписів про А. Олійника, К. Журбу, Л. Тереховича, О.Шльончика, М.Слав'ятинського, В.Інютіна, Д.Куровського, І.Кошелівця, С.Маринчика, В.Ємця, О.Мисана, В.Вошевського.

Твори С. Реп'яха перекладені на дванадцять мов. Серед перекладачів доробку письменника – Н. Гілевич, О. Писін, Т. Мельченко, В. Ярець (білоруською мовою); Л. Васильєва, Ю. Поройков, В. Паригін, М. Іванін, С. Кузькін (російською мовою); З. Іванов (болгарською); Ю. Семендер, П. Афанасьєв, О. Галкін, Г. Орлов (чуваською); Л. Міріджанян (вірменською) та багато інших. Станіслав Панасович перекладав твори з російської, білоруської, болгарської, чуваської, грузинської, німецької та інших літератур. З грудня 1976 року по вересень 2011 року С. Реп'ях незмінно очолював Чернігівську обласну організацію Національної спілки письменників України. За цей час він відредагував і здав до друку понад 200 книг побратимів по перу, молодих літераторів. Письменник був членом правління Літфонду СРСР, членом Ради Національної спілки письменників України.

Письменницька та журналістська діяльність С. Реп'яха відзначена багатьма нагородами: міжнародною літературною премією імені Григорія Сковороди «Сад Божественних пісень», літературною премією імені Володимира Сосюри, чуваською премією імені Михайла Сеспеля, міждержавною російською премією імені Бояна, чернігівськими обласними преміями імені Михайла Коцюбинського та імені Василя Блакитного, премією «Тріумф» ім. Миколи Гоголя.

С. Реп'ях нагороджений грамотою Верховної Ради УРСР, орденом «Знак Пошани», Почесною грамотою Президії Верховної Ради Чуваської АРСР. Також він – заслужений працівник культури Чуваської АРСР та України.

В особі С.П. Реп'яха ми втратили людину, яка свої знання, досвід і бажання допомогти самовіддано передавала оточуючим.